Anul I. Nr. 5. August 1935.

ÎNSEMNĂRI SOCIOLOGICE

Apar odată pe lună.
Director: Traian Brăileanu.
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi

CUPRINSUL

ARTICOLE

REDACŢIA: Cernăuţi, str. General Berthelot 5.
ADMINISTRAŢIA: Cernăuţi, str. Baltinester 15.
Abonamentul pentru 1 an . . . . Lei 60
Exemplarul . . . . Lei 5

Tip. Bucur Orendovici, Suceava

ANUL I .Nr. 5. August 1935.

Insemnări Sociologice

Director: TRAIAN BRĂILEANU,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi

Ideea comunităţii romîneşti

Începe să se desluşească tot mai limpede drumul „Însemnărilor". Acest drum porneşte dela o *Idee,* ideea comunităţii romîneşti *cum ar trebui să fie,* coboară apoi şi se înfige în realitatea socială romînească, brăzdind-o, răscolind-o pentru a o plămădi şi turna în tiparul acelei idei. În acest proces de înfăptuire a comunităţii romîneşti *ideale* materia socială trebuie prelucrată, structurată.

Din sfera teoriei pure unde ideea comunităţii omeneşti se naşte ca imagine desprinsă de condiţiunile de timp şi spaţiu, *acţiunea* o atrage în cîmpul înfăptuirilor practice, punînd-o în contact cu substratul social concret şi singular, supus determinării istorice şi geografice. Din această clipă ideea devine o *forţă creatoare.* Ea pune în mişcare ritmică şi ordonată elementele sociale, indivizii, grupîndu-i într'o comunitate spirituală, într'o unitate însufleţită de un *ideal* comun.

Ideea îşi are deci originea în teoria pură, în ştiinţa socială, aşa cum a fost elaborată şi expusă în lucrările noastre: „Întroducere în Sociologie", „Sociologia generală" şi „Politica".

De aci ea s'a coborît în zbuciumul vieţii sociale romîneşti. În „Însemnările" noastre se oglindeşte lupta ei cu materia, drama în care ideea, aşa nădăjduim, va ieşi triumfătoare. Dar „Însemnările" nu au numai rolul pasiv de oglindă, ci şi de îndreptar, de verificare a teoriei şi călăuzire a acţiunii. În „Însemnări", înfăptuitorii comunităţii romîneşti ideale vor putea urmări drumul parcurs, vor putea măsura etapele, pe scurt, vor putea munci după un plan bine chibzuit, fără primejdie de a devia dela drumul drept.

„Insemnările" conţin astfel o tehnică socială, un ansamblu de regule servind acţiunea practică şi întemeiate pe ştiinţă.

Pornind dela *Idee* noi nu suntem *utopişti.* Noi n'am plăs-

muit idealul nostru din dorinţe vagi şi himerice, ci acest ideal este rodul ştiinţei, a cumpenirii raţionale a ţintei spre care tinde acţiunea noastră şi a mijloacelor potrivite pentru atingerea ţintei

„*Republica* lui *Platon*, zice *Kant* (în *Critica raţiunii pure*), a devenit proverbială ca un exemplu, pretins izbitor, de perfecţiune visată ce-şi poate avea sediul numai în creerul unui gînditor fără ocupaţie, şi *Brucker* găseşte că e ridicolă afirmaţia filozofului că nicicînd un principe n'ar guverna bine, dacă nu s'ar fi împărtăşit de idei. Dar am face mai bine să urmărim această cugetare mai de aproape şi, (acolo unde eminentul bărbat ne lasă fără ajutor), să o lămurim printr'o nouă străduinţă, decît să o punem ca nefolositoare la o parte subt pretextul prea mizerabil şi păgubitor că ar fi irealizabilă. O constituţie avînd ca scop *cea mai mare libertate omenească* după legi cari fac că *libertatea fiecăruia să poată coexista cu cea a altora*, (nu avînd ca scop cea mai mare fericire, căci aceasta va urma acuma dela sine), este totuş o idee necesară, care trebuie pusă la bază nu numai în primul proiect al unei constituţii, ci şi la toate legile şi unde la început trebuie să facem abstracţie de piedicele prezente, cari poate că n'ar rezulta în mod inevitabil atît din natura omenească cît mai vîrtos din neglijarea adevăratelor idei la legiferare. Căci nimic mai păgubitor şi mai nedemn de un filozof nu se poate găsi decît apelul vulgar la o experienţă pretinsă contrară, care doar nici n'ar exista dacă acele instituţii ar fi întemeiate de cu bună vreme pe idei şi în locul lor concepte necioplite n'ar fi zădărnicit toată intenţia bună, chiar din cauza că au fost scoase din experienţă. Cu cit legislaţia şi guvernămîntul ar fi întocmite mai în conformitate cu această idee, cu atît mai rare fără îndoială ar deveni pedepsele, şi atunci e deci foarte raţional (cum afirmă *Platon*) că, la o orînduire perfectă a lor, pedepsele să nu fie deloc necesare, Ori, deşi acest din urmă lucru nu s'ar înfăptui niciodată, totuş e perfect justă ideea care ia acest *maximum* ca arhetip pentru a apropia, după el, constituţia legală a oamenilor tot mai mult de perfecţiunea cea mai mare posibilă . . . E cu totul condamnabil, închee Kant, de a lua legile pentru ceea ce *trebuie să fac* dela *ceea ce se face* sau de a vrea să le limităm prin ceea ce se face."

Ideea „naţiunii romîne ca organism politic" structurat după legi izvorîte din *firea* sa, stă la temelia doctrinei şi acţiunii „naţionaliste" romîneşti. „Însemnările" caută să dea acestei idei puterea de a străbate spre ţintă, susţinînd astfel năzuinţa acelora cari şi-au pus mintea şi braţele în slujba înfăptuirii ei.

Traian Brăileanu.

Doctrina mişcării „Action Francaise"

Naţionaliştii de pretutindeni văd în Franţa de astăzi un termen de comparaţie negativ. Pentru lămurirea noilor idealuri politice şi sociale, se spune obişnuit: „aşa cum nu este în Franţa". În care Franţă? Aceea a structurii sociale şi politice actuale. Pe de altă parte jinduitorii stîngii de pretutindeni se'ntrec cu laude şi osanale întru „generozitatea" şi „cuminţenia" patriei *drepturilor omului*, unic adăpost al umanităţii şi al înţelepciunii.

Internaţionaliştii s'au prea grăbit cu laudele. Ei au motive temeinice să înceteze a vedea în moştenirea Regilor un miel de jertfă şi un azil de mîntuire al seminţiei „năpăstuite". Mişcările franceze de dreapta, „Action Francaise", „Croix de feu", învederează că spiritul sănătos al Franţei tradiţionale încă n'a pierit. Franţa nu trebuie judecată după faţada ei oficială, aşa de radical roşie la prima vedere. Şi Romînia văzută de departe apare mai mult roşie decît verde. Dar destul să te apropii şi să străbaţi zidul opac al agenţiilor telegrafice, care zice-se transmit ştiri obiective, şi presa, care se spune că reprezintă opinia publică, şi deosebeşti realitatea sufletească a ţării, mai pretutindeni năduşită încă de reprezentanţii „naţionali" ai internaţionalelor financiare sau ideologice.

În Europa sunt astăzi două categorii de State: cele care au înfăptuit revoluţia morală şi politică în linia spiritului istoric al timpului, — Italia şi Germania, în parte Polonia — apoi celelalte, care fatalmente nu se vor putea sustrage influenţei, după cum pe rînd au fost răvăşite de ideile revoluţiei franceze. De aceea, înainte de a osîndi pripit statele în care evoluţia a întîrziat, să deosebim de unde bate vîntul în fiecare din ele. Privind situaţia din Franţa, răzvedită lumii întregi din tulburările izbucnite în Februarie 1934, ne vom încredinţa că, precum la noi, există şi acolo sîmburele bine încolţit al prefacerilor şi orînduirilor viitoare, în sensul spiritului vremii, de limpezire a confuziilor inter- şi intranaţionale — Vom înfării naţionaliste fran-

ceze „Action francaise" după izvoare directe*).

L'Action Francaise s'a născut din vîltoarea afacerii Dreyfus, ca reacţiune naţională împotriva doctrinelor decadente ale acelor intelectuali umanitarişti care desarmau Franţa moralmente şi materialmente în virtutea tradiţiei bolnave a pesimismului politic izvorît din înfrîngerea suferită în 1870. Henri *Vaugeois* fondă la 1889 *Liga Patriei franceze*, în care instinctul de conservare naţională reuni dela început pe mai mulţi oameni de cultură, între cari şi Charles *Maurras*, Maurice *Barrès*, *Cavaignac*, Jules *Lemaître*, Francois *Coppée*. Această ligă, concepută ca mişcare politică, în care nu lipseau nici talentele, nici devotamentele şi nici resursele, dură pînă în 1902, cînd înfrîngerea în alegeri o risipi. Ceeace o ruină de fapt fu *lipsa unei doctrine precizate* Fructul acestei experienţe fu o nouă grupare, în care cercetarea şi studierea principiilor vieţii naţionale deveni preocuparea de căpetenie. Lîngă Henri *Vaugeois* veniră Lucien *Moreau* „marele rectificator, cel mai cuminte şi cel mai violent dintre noi", cum îl caracteriză Leon *Daudet*, Leon de *Montesquiou*, Maurice *Pujo*, Charles *Maurras*, Jacques *Bainville*. Compusă în majoritate din republicani (afară de *Maurras* şi *Bainville*), această grupare, lipsită de idei preconcepute, după mai putin de trei ani de studii obiective, se declară regalistă în plină epocă republicană. Principiile stabilite se cuprind în cîteva rînduri, cari ani de-a rîndul au fost imprimate pe coperta revistei *Action francaise*. Adresîndu-se patriotismului conştient, cugetat şi raţional, Acţiunea franceză, inspirată din sentimentul naţional, şi a luat drept sarcină să supună acest sentiment unei discipline serioase; statornicind principiul că :

„Un adevărat naţionalist aşează Patria înaintea tuturor lucrurilor; deci el concepe, tratează şi rezolvă chestiunile politice pendente în raport cu interesul naţional şi nu cu capriciile sale de sentiment, gusturile sau desgusturile sale, cu înclinările sau aversiunile sale; în raport cu interesul naţional şi nu cu lenea sa de spirit sau cu calculele sale private sau interesele sale personale."

---

*) *Un mouvement national, l'Action Francaise, origine doctrine, moyens, but, par Louis Gonnet,* (secretar al comisiei de propagandă al A. F.) în *Les Documents Nationaux* Nr. 10 din Mai 1934.

Adoptînd această regulă în cercetarea problemei naționale, Acțiunea franceză a fost nevoită sa recunoască necesitatea riguroasă a Monarchiei tradiționale, leac unic împotriva haosului democratic contemporan. „Dacă voim să păstrăm Franța și punem mai presus de toate salvarea ei, trebuie să ajungem la monarchie; examenul detaliat al situației arată că o renaștere franceză nu e cu putință decît cu această condiție. Dacă restaurarea monarchiei pare dificilă, aceasta nu dovedește decît un lucru; dificultatea unei renașteri franceze. Dacă o voim pe aceasta, trebuie să voim și monarchia".

Principiul acesta a fost demonstrat în nenumărate articole din revista și ziarul „Action Francaise", iar demonstrarea a fost sintetizată în lucrările dlui Charles *Maurras*: „Ancheta asupra Monarchiei" și „Kiel și Tanger, sau Republica franceză în fața Europei",*) studii pe care nici un doctrinar republican nu le-a deszis vreodată.

Sporirea numărului regaliștilor partizani ai ideilor, doctrinelor și metodelor Acțiunii franceze, duse la creerea Ligii Acțiunii franceze, ai cărei membri aderenți semnează la intrare următoarea declarație:

„Francez prin naștere și simțire, prin rațiune și voință, voiu îndeplini toate datoriile unui patriot conștient.

„Mă leg să combat orice regim republican. Republica în Franța este domnia străinătății. Spiritul republican desorganizează apărarea națională și favorizează influențe religioase dușmănoase catolicismului tradițional. Trebuie să redăm Franței o orînduire care să fie franceză.

„Unicul nostru viitor este deci Monarchia, așa cum o personifică Monseniorul *Duce de Guișe*, moștenitor al celor patruzeci de regi cari, în o mie de ani, au făcut Franța. Singură Monarchia asigură mîntuirea publică și, răspunzînd de ordine, previne calamitățile publice pe care le denunță antisemitismul și naționalismul. Organ necesar al oricărui interes general, Monarchia reînalță autoritatea, libertățile, prosperitatea și onoarea.

„Mă asociez la opera de restaurare monarchică;

„Mă leg s'o servesc prin toate mijloacele".

La 21 Martie 1908 apăru primul număr al cotidianului „Action Francaise", avînd ca director pe Henri *Vaugeois* și Leon *Daudet* ca prim redactor.

---

*) De asemenea „Au signe de Flore", istorisirea primilor ani ai mișcării.

Monarchia este cuvîntul de ordine al Acțiunii franceze, sub care se rezumă toate celelalte puncte ale doctrinei, pentru noi cu atîta mai interesante, cu cît, trăind acum în Stat monarchic, putem vedea care sunt, după concepția franceză, consecințele monarchiei tradiționale în detaliul organizației politice.

Întreprinzînd readucerea Franței la forma politică prin care s'a creiat și s'a întărit, — împotriva celor care spun că reforma trebuie să înceapă prin refacerea morală a individului sau prin repartizarea dreaptă a averilor, soluționarea problemei muncii și a celei sociale, — Acțiunea franceză răspunde tuturor: *întîiu politica*. Problema structurii politice a Statului este cea dintîiu care trebuie soluționată, nu că politica ar fi calitativ preocuparea supremă, ci ea primează în timp celelalte probleme, căci mijloacele precedează totdeauna scopul.

Prima condiție a vieții și a progresului este pacea, internă și externă. Dar Statul republican democratic se războește mereu cu ceeace este bun, sănătos și drept în țară. Pentru a asigura pacea internă trebuie distrusă cauza turburărilor. Teoreticienii dreptului public modern, în stabilirea formulei Statului, s'au bazat pe sufragiul popular, adică pe sentimentele și pasiunile, pe interesele și dorințele celor mai mulți, adică *democrație*, administrați de adunări, adică *republică*. Greșeală fundamentală, căci în toate domeniile, deci și în cel politic, ceeace poate descoperi adevărul este numai inteligența luminată, cugetată, înțeleaptă, și nu mulțimea neștiutoare. Și în politică este un *adevăr*, care poate fi recunoscut după rezultatele sale binefăcătoare. Un sistem politic este adevărat, un regim este bun în măsura în care aduce timp îndelungat pace și prosperitate, binele material și moral, asigurînd stabilitatea Statului. Un sistem este greșit și rău în măsura în care aduce războaie, tulburări, relele spiritului și ale trupului, și provoacă anarchia. Acțiunea franceză își statornicește politica după istorie, condițiile geografice, religioase, morale, economice ale națiunii franceze, și nu după principii abstracte ca cele din *Contractul social* al lui Rousseau sau ca *Declarația drepturilor omului* a discipolilor săi. Politica nu este o știință pură, o matematică dedusă din cîteva principii. Ea este o artă, zice Bossuet „arta de a guverna făcînd vieața ușoară și pe muritori fericiți". Republica democratică nu poate fi un bun guvernămînt în Franța, zice Acțiunea franceză, căci ea nu asigură pacea. În ultimul secol al monarchiei, al XVIII-lea, cînd Franța și-a atins mai pretutindeni granițele naturale, ea n'a fost invadată niciodată,

pe cînd sub democrația republicană sau imperială de șase ori: 1792, 1793, 1814, 1815, 1870, 1914. Singura perioadă de pace a secolului XIX corespunde cu perioadele monarchice dela 1815 la 1848. Statul democratic neglijează funcțiile *Statului*. (apărare națională, diplomație, justiție, poliție de siguranță, finanțe generale), dedicîndu-se unor sarcini care nu-l privesc (școli, asistență, tutun, chibrituri, telefoane. . .) În loc să fie întemeiat pe interesul general al țării, Statul democratic se sprijină pe particularismul interesat al partidelor, care, firește, împarte și desparte pe cetățeni. În bătălia partidelor totul este supus opiniei și alegerilor. În Statul republican democrat nu este nici un element permanent care să asigure continuitatea. O politică externă, maritimă, economică este cu neputință. Pentru a satisface clientela electorală, Statul face cheltueli nefolositoare și, strîmtorat să facă economii, le face la capitolele esențiale pentru vieața națiunii, dar care nu sunt capitole electorale. *Opinia și alegerile fiind chestie de presă, de corupție, de supralicitare, clanul cel mai bogat va avea puterea.* Și astfel democrația este de fapt plutocrație. Aurul străinătății intră în joc și servitorii străinătății, minoritățile etnice sau religioase, mai ales aceste patru State în Stat: Evrei, protestanți, francmasoni și meteci, —confederați—, devin stăpînii regimului. Astfel republica întreține războiul social și religios și lasă Patria pe mîna vrăjmașilor.

Pentru salvarea Patriei, cu ce trebuie înlocuită republica? se întreabă Acțiunea franceză. Cu regimul care timp de o mie de ani a făcut mărirea Franței, cu Monarchia tradițională, ereditară, *antiparlamentară* și descentralizată. Unitatea țării fiind întemeiată în spiritual, silnicia materială a centralizării se înlătură firește.

Această concepție asupra structurii Statului Acțiunea franceză o numește *naționalism integral*. Prin regalitate, el corespunde nevoilor administrative, sociale, juridice și politice ale națiunii. Alte naționalisme exprimă simple sentimente sau interese mai mult sau mai puțin lămurite. Naționalismul integral le absoarbe și le cuprinde pe toate, cumpenindu-le și armonizîndu-le și conformîndu-le scopului. Naționalismul Acțiunii franceze se socotește deosebit de etatismul fascist și de egocentrismul Germaniei național socialiste.

Regele căruia Acțiunea franceză vrea să-i redea tronul este *Ducele de Guise*, șeful actual al Casei de Franța. Deși cei cari îl cunosc au pentru el un adevărat cult, totuși credința regalistă nu

este pornită din entuziasm pentru o persoană sau din sentimentalitate față de trecut, ci ea se întemeiază pe rațiuni mai obiective. Ereditatea funcției regale suprimă competiția și asigură, odată cu liniștea internă, buna gestiune a puterii, deoarece ea identifică interesul personal al Capului cu interesul națiunii. Ereditatea așează interesul național sub paza interesului personal al Regelui și al dinastiei: în monarchie, chiar cînd se comite o greșeală, Regele este cel dintîiu interesat s'o îndrepte, căci el se simte de fapt și personal răspunzător în persoana sa și în a copiilor săi. Astfel Regele garantează bunul mers al Statului printr'un superior simț de conservare personală, care îi dictează calea interesului național. Transmisiunea ereditară a puterii așează funcțiunea supremă a Statului de-asupra tuturor intrigilor și aurul neputînd-o cîștiga, ea este neatîrnată de aur. Ea îl dominează, pe cînd un regim supus alegerii este creatura lui. Transmiterea ereditară a puterii este o lege naturală pentru State ca și pentru familii. În istorie nu există societăți prospere (afară de biserica romano-catolică) decît acelea care se intemeiau pe o bază politică în care ereditatea puterii este menținută în una sau mai multe familii, monarchie sau republică aristocratică. În Franța, condițiile istorice și geografice excluzînd posibilitatea unei aristocrații ereditare capabile să guverneze (căci deși devotată Statului, ea n'a știut decît să-și d s)ute serviciile, în loc să guverneze), este necesar un monarch, Regele.

Cirmuirea centrală constituită astfel în deplinătatea puterii continuității și răspunderii sale, concordă firesc cu celelalte autorități și libertăți legitime care există în națiune: cetățenești, familiare, municipale, regionale, corporative, religioase. Regele își face reprezentate pe lîngă sine toate acesfe interese. Monarchia reprezentativă este constituită astfel:

„Le Roi dans ses conseils“, *„le peuple en ses états“*, Regele în sfat, poporul în stat, fiecare văzînd de interesele sale particulare, Regele veghind asupra intereselor generale naționale, ca fiind de domeniul intereselor sale particulare.

Dimpotrivă autoritatea va fi dependentă, puterea va fi sclavă, cît timp una și alta vor izvorî dintr'un partid, *cît timp vor reprezenta alegerea, suprem anarchică, a superiorului de către inferior.*

Monarchia pe care Acțiunea franceză o declară necesară Franței este deci tradițională, ereditară, antiparlamentară și descentralizată. Însă restaurarea ei nu însemnează revenirea la sistemul

de administrație al regimului dinaintea revoluției franceze, nici la obiceiurile nici la împărțirea pe clase de atunci. Monarchia nouă își propune să utilizeze temeliile statornice pe care tradiția și ereditatea le dau Statului, pentruca suveranitatea să se exercite deplin în domeniul ei propriu, pentru a da putință cetățenilor să se administreze ei înșiși, pentru a regula între ei interesele particulare ale familiilor lor, ale profesiunilor, ale comunelor, ale regiunilor descentralizate, —lăsînd Regelui grija de a cîrmui interesul general și de a ocroti toate interesele particulare care depind de el, dar de care el nu depinde și nu trebuie să depindă.

Aceasta e partea fundamentală a doctrinei Acțiunii franceze, izvorîtă organic din analiza critică a structurii politice și sociale a Franței de azi. Ce contrast face doctrina aceasta in atmosfera laică și republicană franceză, cu democratismul electiv, cu materialismul care face din politica de Stat un joc al intereselor particulare! Prisma deprinderilor romînești nu poate aprecia deplin acest contrast, nici cît e de justă critica Acțiunii franceze. Țara noastră n'a alunecat așa de departe ca Franța spre disoluția de stînga și spre haosul democratic. Noi suntem monarchie și avem religie de Stat. Concepțiile Acțiunii franceze sunt însă mai ortodoxe decît realitățile noastre. Căci dacă le referim momentului nostru istoric, trebuie să constatăm că Statul Romîn, monarchic, dar democrat și parlamentar, este o așezare echivocă, un compromis între două doctrine cu totul opuse în spiritul și, prin urmare, în aplicarea lor. Dacă suntem bucuroși de salvarea suveranității și de garantarea continuității în persoana Monarchiei, trebuie să fim nemulțumiți de nedesăvîrșirea celorlalte statorniciri politice, cari își trag vieața dela „suveranitatea" poporului. În lumina concepției Acțiunii franceze, consecințele Monarchiei trebuie să fie Statul reprezentativ, adică corporativ, singurul care curmă abuzul democraților interpuși, aleși dintr'un partid pe bază de program (deplasată pretenție, căci programul într'o țară monarchică, directiva și inițiativa, aparține numai Suveranului). Normală va fi la noi delegarea pe lîngă Suveran a reprezentanților grupărilor de interese (corporații). Atunci va înceta și abuzul aleșilor neresponsabili față de alegători, căci delegații corporațiilor vor avea de reprezentat interese precise de breaslă, și la cea mai mică confuzie între interesul personal și cel general vor putea fi revocați de cei cari i-au trimis. Astfel Adunarea delegaților de corporații va reprezenta pe lingă Suveran interesele țării, pe cînd deputații de azi și Parlamentul pe cine și ce reprezintă? — Mo-

narchiei romîneşti i se pune astăzi problema desăvîrşirii ei în toate amănuntele, şi chiar profitorii politicianismului democratic ştiu că sunt la noi oameni gata s'o izbîndească cu orice preţ.

*

Destul de importantă, ca să ţină de doctrina fundamentală, este pentru Acţiunea franceză problema străinilor şi a evreilor mai ales.

Poziţia Acţiunii franceze faţă de problema evreească este următoarea: Nu e vorba de prigonirea evreilor. Dar deoarece ei declară că sunt o „naţiune", este prudent să legiuim întrarea şi rămînerea membrilor acestei naţiuni pe teritoriul nostru alături de cetăţenii noştri. Stăpînirea franceză va trebui să dea evreilor un statut special de drepturi şi datorii. Cînd situaţia e limpede, bine delimitată, toată lumea poate trăi în pace, ba chiar făcîndu-şi servicii reciproce. Astfel evreii instalaţi în Franţa pot să aducă şi trebuie să aducă servicii Statului francez, şi să primească în schimb recompense legitime. Evreii trebuie să servească Franţa şi nu trebuie să se servească de ea. Ei nu mai trebuie s'o fure, s'o corupă, s'o ruineze, s'o tradeze, s'o desbine, cum se prea vede sub regimul republican.

Nu trebuie să se creadă că această soluţie a problemei evreeşti, posibilă numai sub monarchie, ar fi rău văzută de evreii doritori să se poarte în Franţa ca oameni de pace şi de datorie. Evreii paşnici se întreabă cu îngrijorare ce reacţiune va ieşi din excesele consîngenilor ce se năpăstuesc asupra Franţei ca asupra unei prăzi, —şi ei sunt primii cari doresc un *modus vivendi* care să-i ferească de represaliile posibile, pentru a nu spune inevitabile. Dar această soluţie generoasă nu este posibilă decît cu libertăţile şi privilegiile orînduite, primite şi arbitrate de Rege.

Aceeaşi problemă se pune şi o soluţie analoagă se impune pentru a canaliza şi utiliza invazia străinilor de tot soiul care se abat şi furnică peste biata ţară, constrînsă, prin principiile marei revoluţii, să primească şi să favorizeze tot ce nu este francez.

Din aceste vederi ale Acţiunii franceze asupra problemei evreeşti şi minoritare răsar preţioase sugestii privitoare la stările din ţara noastră. Atît numai că soluţionarea problemei pare să fie posibilă numai în Statul monarchic realizat cu desăvîrşire, aşa cum îl vrea Acţiunea franceză, şi nu în forma ambigenă dela noi, unde democraţia permite intrarea în arena politică a tuturor

pripăşiţilor. Concepţia Acţiunii franceze despre Statul monarchic deschide orizonturi largi pentru o discuţie pe care o vom pune verde pe faţă, ca să ne lămurim cine are, şi cine nu, drept să se ocupe la noi de orînduirea Ţării.

Barbu Sluşanschi.

Răspunderea generaţiilor.

In genere, *societatea umană* a fiecărui moment istoric distinge: o *„generaţie a celor de ieri“*, o *„generaţie a celor de azi“* şi o *„generaţie a celor de mîine“*.

Trei generaţii întinse dealungul unei vieţi de om, trei generaţii cari se deplasează concomitent, evoluînd progresiv sau regresiv.

Cînd cele trei generaţii ale societăţii umane aparţinînd unei aceleiaşi colectivităţi, au un *ideal comun*, se zice că societatea umană respectivă, are o *evoluţie socială normală*.

Atunci fiecare „generaţie în devenire“ creşte şi se desvoltă la umbra şi protecţia celei „la maturitate“; iar aceasta la rîndul ei, se inspiră din experienţă „generaţiei celor bătrîni“.

Dar, cînd una din generaţii, cînd una din cele trei verigi ale colectivităţii sociale aparţinînd unui moment, nu mai acceptă idealul acelei dinaintea ei, cind îşi cultivă şi impune un ideal nou, lanţul verigilor se rupe; continuitatea vechiului drum al *evoluţiei sociale*, pare a fi frîntă!

O *revoluţie socială* îşi face loc; se petrec schimbări de sens spiritual şi material; de educaţie; de viaţă colectivă şi individuală!

Evoluţiei sociale, logică, temporată şi raţionalistă, faţă de individ, — i se substituie *revoluţia socială*, ilogică, bruscă şi iraţionalistă în raportare la individ, — *dar logică, justificată şi raţionalistă faţă de generaţiile colectivităţii ce vin a se eşalona dealungul viitorului.*

Revoluţia socială cheamă *generaţia celor tineri* să desvolte, să aplice şi să desăvîrşească metodele şi preceptele spirituale ale noului ideal; dar aceste realizări impun anihilarea şi transformarea vechei societăţi morale şi materiale; deaceea, generaţia revoluţiei sociale, este generaţia de sacrificiu al indivizilor ei; este o generaţie antidemocratică şi iraţionalistă, dar în acelaş timp disciplinată, plină de religiozitate, pătrunsă de dragoste pentru ade-

văr şi dreptate, de respect pentru conducătorii ei spirituali şi pentru doctrinarii principiilor şi crezurilor ei, — şi mai ales, este plină de fanatism şi încredere în *tenacitatea* şi *superioritatea națiunei* din care face parte!

Este generăția de fapte, de acțiuni şi de realizări pozitive; ea vine să se sacrifice pentru restabilirea evoluției sociale; legătura celor trei generații pare a fi întreruptă pentru un interval de timp; dar odată cu restabilirea liniştei şi a responsabilităților, cele trei verigi ale societății umane se unesc în aspirații, refăcînd lanțul evoluției normale!

Se întîmplă uneori, ca idealul comun al unei colectivități naționale, cultivat de toate generațiile ce s'au strecurat dealungul multor decenii, să fie atins*) printr'un eveniment politic sau social neprevăzut; atunci poate avea loc o *depresiune de aspirații* şi idealuri colective, pentru generațiile următoare.

Realizarea bruscă a idealului colectivității naționale face ca *„generația în devenire“*, —crescută la umbra şi tutela generației sub care s'a realizat idealul dorit—, aceasta tînără generație, chemată la conducere, să nu mai aibă nici un ideal, să nu mai aibă sufletul şi rațiunea, pregătite pentru acomodarea la noua viață națională.

Evoluția socială —maturizînd-o, o aduce să conducă colectivitatea din care face parte; dar ea este o generație extaziată de faptele trecutului apropiat, o generație fără țintă; o generație care nu poate lua hotărîri, nu poate reacționa; o generație exploatată de străini şi interesați, — la adăpostul unui umanitarism empiric.

O generație timidă, care nu se poate ridica deasupra intereselor individuale, neputind înțelege pe acelea ale colectivității ei, —căci i s'a luat obiectivul pentru care a fost pregătită: să nu se poată pună în slujba noului ideal, avind altă structură sufletească şi rațională.

Pentru această generație, *viitorul ei politic şi moral constitue o enigmă; nu cultivă decît prezentul*, nu se bazează decît pe certitudini, *neavînd ideal, credință şi înțelegerea viitorului național.*

Aceasta constitue o generație de regres social, economic,

---

*) Exemplu: idealul generațiilor dinainte de 1916, ale Romînilor, Polonezilor, Cehilor etc.

politic şi moral; este o generaţie care cultivă haosul, începînd chiar cu conducătorii ei autorizaţi!

Şi mai sunt în Europa naţiuni care trăiesc aceste prefaceri.

* * *

O caravană s'a angajat pe un drum lung şi necunoscut, pe drumul timpului, şi are misiunea istorică de a merge tot înainte, desfăşurîndu-şi însăşi viaţa colectivităţii ei.

Pe traseul parcurs nu se mai poate întoarce!

Şi înaintînd, structura caravanei evoluiază, transformîndu-se şi perfecţionîndu-se.

Cînd conducătorii obosesc, — îşi trec, tacit, comanda celor de după ei, celor mai puternici şi cutezători, celor pe care i-a pregătit.

Şi pe drumul fără sfîrşit, faptele se depăşesc, conducătorii se întrec, — şi istoria caravanei se deapănă pe linia progresului...

Dar iată că se aud murmure! Vizionari, susţin că drumul e greşit. Bănuielile se măresc. Tumult. Desorientare. Haos. Conducătorii însă nu cedează. Încearcă să restabilească liniştea.

În zădar! Din lungul şir al vehicolelor, se desprinde şi se formează o caravană nouă, tînără, încrezătoare, convinsă că trebuie să se angajeze pe drumul cel bun, pe drumul care să asigure *sănătatea, puritatea şi nesubjugarea elementelor ei*. Îşi fixează ţinta cea nouă; îşi cultivă morala cea sănătoasă. Puţini o ascultă şi mai puţini o urmează. Totuşi, ea se pregăteşte. Îşi construieşte vehicole pentru direcţia cea nouă; arme de luptă pentru distrugerea duşmanilor ei: voinţe tari; principii noui; înlătură ce e putred; distruge ce e periculos. Toate pe tăcute... Şi timpul trece.

Cînd însă caravana revoluţionară este pregătită şi se îndreaptă spre direcţia cea nouă, cînd vechile cadre, dela conducere, îşi recunosc greşala, toate forţele se reunesc; realizările se multiplică, iar duşmanii şi obstacolele sunt înlăturate. Şi atît timp cît caravana va avea în sîngele rassei ei, *viu embrionul păstrării sănătăţii, purităţii şi nesubjugării generaţiilor ei viitoare*, îşi va scrie, filă cu filă, — istoria ei, dealungul vieţei terestre!..

Altfel, va fi sortită să se rătăcească şi să piară!..

* * *

Barrès spunea: *„Dacă o generaţie n'ar începe prin a dori*

altceva decît ceace primeşte, ar însemna că îşi recunoaşte ea însăşi prin aceasta, inutilitatea de a trăi!"

Dar totuşi, e greu de precizat cadrele şi funcţiunile, sfera şi conţinutul, ce aparţin noţiunei de *generaţie*.

În fapt, o generaţie apare ca un contigent istoric în transformare, crescînd, desvoltîndu-se, ajungînd la maturitate, trecînd examenul de fapte, *cu care îşi leagă sau nu, numele de istoria societăţii ei*, şi terminînd prin neacomodarea la noile imperative ale vieţii sau prin nesesizarea principiilor şi metodelor celor mai drepte.

Timpurile o depăşesc; forţele spirituale şi dinamice îi sunt insuficente.

Această generaţie cedează locul ei alteia, pe care a format-o, pe care a maturizat-o. Uneori, dimpotrivă, ea *trebuie* să cedeze locul ei unei *generaţii tinere, dar încercate*, unei generaţii ce s'a *născut şi desvoltat sub povara insurecţiei şi persecuţiilor*.

Generaţia prezentului, generaţia care stăpîneşte situaţiile, care conduce destinele mulţimei ce reprezintă *n'a cedat niciodată uşor* rebrusmentelor sociale; şi de puţine ori, pe cale de revoluţie socială, lentă.

Totuşi, *cercetătorul obiectiv*, care stă deasupra generaţiilor, s'a întrebat, de mult; *oare, generaţia aceasta de la cîrmă, înţelegînd, poate, teoria şi dreptatea idealului ce cultivă „generaţia în devenire", cu care este în conflict, oare, această generaţie matură nu s'ar putea pune chiar ea, în slujba acestui nou şi drept ideal? Nu ar putea să-şi schimbe direcţia şi să se angajeze pe linia noului drum?*

Nu! Hotărît, nu!

Deşi, de foarte multe ori, şi prezentul ne oferă suficente exemple, această *„generaţie de azi"* se crede capabilă să înfăptuiască ea, *şi pe cale de evoluţie socială*, aspiraţiunile şi crezurile tinerii generaţii revoluţionare.

Dar nu reuşeşte decît să mărească haosul, specula duşmanilor, organizarea străinilor şi descurajarea autohtonilor.

„Generaţia prezentului" nu are nici moralul pregătit pentru noul drum, nici convingerea şi pregătirea sufletească, pentru a învinge obstacolele din calea faptelor şi nici hotărîrea în acţiuni.

„Generaţia prezentului" îşi are un drum trasat şi o structură morală adecvată lui; *ea nu poate genera revoluţia morală şi spirituală a noului ideal!* Ea nu poate schimba pentru o nouă

direcţie, căci nu are nici timpul suficent pentru modificările necesare, şi mai ales, *ea nu are viu şi tînăr elementul, suflet, raţiune*, cu care să se indentifice nouilor aspiraţiuni ale rassei ei!

Şi atunci întrebarea se repetă:

Cui îi revine sarcina realizării nouei revoluţii spirituale, care singură duce la fapte constructive pentru restabilirea evoluţiei sociale?

Generaţiei de ieri?

Nu! Ea nu mai poate fi dinamică. Ea nu mai are elementul forţă; îi lipseşte puterea faptelor; dar mai ales, îi lipseşte elementul timp şi elementul rezistenţă activă.

Şi atunci?

Toate răspunderile se îndreaptă către „GENERAŢIA TÎNĂRĂ", către *generaţia în devenire.*

Menirea ei este de a cunoaşte realităţile în care trăieşte, de a înţelege cuvintele grele ale *vizionarilor „singulari rupţi din generaţia de ieri"*, de a studia direcţia noului traseu, *ce duce pe calea idealului ţintit*, şi de a revoluţiona vechiul mediu, *trăind şi răspîndind morala, credinţa, şi disciplina cea nouă.*

Ea îşi pregăteşte materia primă, adică elementele ei, îşi încarnează conducătorul în persoana unui *caracter* şi îşi recrutează *statul major* dintre acei pe care *sufletul şi raţiunea lor* îi trimite pe *linia primă a sacrificiului*, veghind la *viitorul colectivităţilor de mîine.*

Această generaţie trebuie să învingă mediul existent şi vicios; trebuie să reziste asupririlor generaţiei de la cîrma, care nu o înţelege; trebuie să plămădească şi desvolte voinţe şi caractere, valori şi acţiuni; ea trebuie să-şi recruteze elemente noui pentru fapte noui.

Toate aceste pregătiri şi transformări cer timp, cer tenacitate, dar mai ales încredere în progresul şi viitorul ansamblului ei naţional.

Această generaţie este chemată să restabilească şi să întroneze ordinea şi propăşirea societăţii ei.

Ea îşi reclădeşte organismul ei social pe fundamentul celor patru indestructibili piloni: *naţiunea, biserica, erarhia* valorilor şi cultul muncii.

Ing. Nicolau - Bîrlad.

Taberele de muncă.

- Aspectul politic -

În articolul „O nouă şcoală romînească"[1]) am trasat Cadrele aspectului educativ al taberelor de muncă. Asupra acestui lucru va trebui să revenim. Taberele au însă în Romînia şi o importantă latură politică. Există astăzi la noi un întreg partid politic, partidul „Totul pentru Ţară", ai cărui membri sunt obligaţi să-şi facă şcoala în tabere. Aceasta nu pentru a face propagandă politică, ci pentru a selecţiona şi verifica adevăratele valori politice, din sînul organizaţiei Şeful taberelor din partidul „Totul pentru Ţară" e însuşi Căpitanul tinerei generaţii *Corneliu Z. Codreanu*, întemeetorul acestor şcoli, aşa încît aceste tabere prezintă dela început o manifestare serioasă. Într'o scrisoare a Căpitanului către şefii de organizaţii, se precizează:

„*Tabere:* Anul acesta vor fi mai multe tabere mari de muncă. Fiecare tabără va avea un Comandant legionar, numit de centru şi un misionar legionar, care va face educaţia spirituală a legionarilor. Pentru a fi tabără trebuie să existe: Un număr de cca 30 de legionari, o muncă de minimum o lună, un comandant legionar, şi un misionar legionar, ambii trimişi de Centru. Tabăra are caracter de şcoală. Fiecare venind în tabără, îşi capătă pecetea de legionar. Nu se mai dă nici un grad, fără a fi trecut prin tabără, nimănuia. Orice vîrstă ar avea. La plecarea din tabără, fiecare primeşte o diplomă cu menţiunea comandantului".

La 1 August erau 10 tabere mari în diferite colţuri ale ţării: la Buga în Basarabia unde se clădeşte o mănăstire, la Cluj un cămin, la Carmen Silva o casă de sănătate, la Strojineţ un cămin etc [2]). Pînă acum au lucrat în tabere, prin rotaţie, cîteva mii de oameni. Căpitanul crede că va transforma în curînd prin pilda legionarilor, întreaga ţară într'un şantier de muncă pentru binele public.

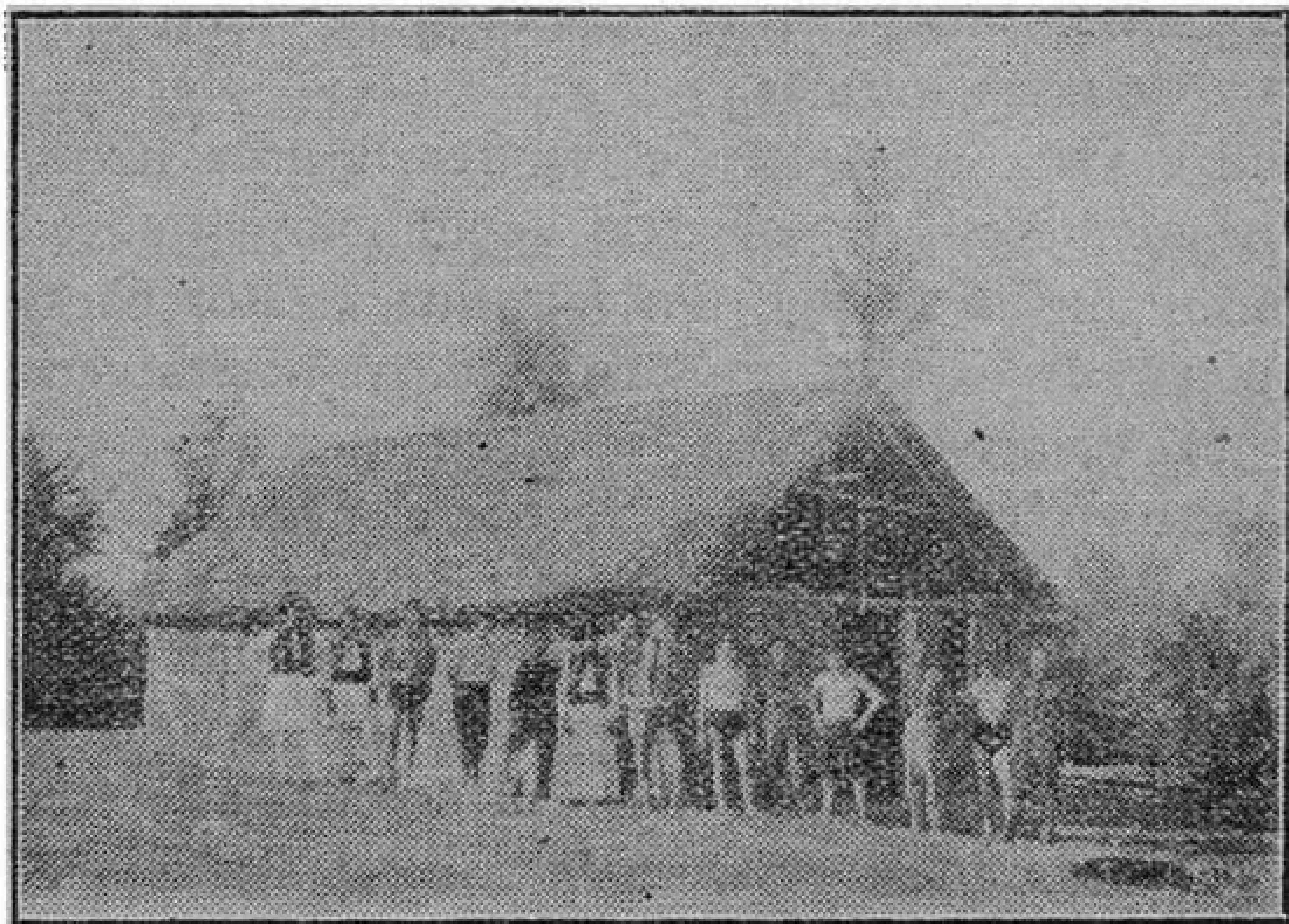
---

1) *Insemnări Sociologice*, No. 4: O nouă şcoală romînească, taberele de muncă. G. M.

2) Rapoarte detailate: *Porunca Vremii*, Bucureşti, Iulie - August 1935. *Revista Mea*, Cluj. *Rom*[illegible] *Glasul Strămoşesc*, Cluj 1935.

După începutul muncii în tabere Căpitanul trimite legionarilor o scrisoare în care lămurește rostul taberelor de muncă. Extragem din ea următoarele:

1. Tabăra este o școală nouă; a noastră proprie; născută din pămîntul și din sufletul nostru romînesc. Nu e o imitație pentru că la 1924, cînd am început cărămidăria de la Ungheni și Căminul de la Iași, nu era întrebuințată nici în Italia, nici în Germania. II. In această școală sunt patru principii de educație care lucrează asupra celui sosit aci.

Un adăpost al legionarilor din Tabăra „IANCU FLONDOR" Storojineț.

a). Munca manuală: cu sapa, cu tîrnăcopul cu toporul sau cu brațele goale.

Aceasta întărește, fizic muscular, pe legionar și reface celula nervoasă a omului pe care o distruge în special munca intelectuală intensă și supra încordată. Această muncă îi dă sănătate.

Această muncă îi crează intelectualului în special o structură sufletească atletică, o voință de fer.

Această muncă îl scoate din lumea teoriei și îl pune pe teren, desvoltînd simțul practic. Unui om lipsit de curajul fizic care se comportă

Nivelarea terenului pentru cărămidărie Dl. N. Flondor la muncă cu legionarii.

cu naivitate în fața tuturor fenomenelor naturei îi dă certitudinea posibilităților lui fizice, îi dă curajul fizic.

Această muncă ne învață pe toți să prețuim și să respectăm pe cei ce muncesc de multe ori peste puterile lor de rezistență pentru ca să întreție Țara aceasta și pe mulți care nu ar trebui să mai trăiască întrînsa.

b). Viața aspră cu disprețuirea tuturor luxurilor care pînă azi ne-au moleșit, ne-au creat neputincioși, imbecili, risipitori și necinstiți, ne va smulge din mlaștina acestor păcate și ne va crea un popor de oameni sănătoși, cumpăniți și severi cu noi înși-ne.

c). Vieața în comun, vieața împreună, care ne dă nu numai bucuria cunoașterei și revederei noastre, care nu numai că ne desvoltă simțul camaraderiei, dar crează o stare de mare comunitate sufletească; care însemnează betonul armat al organizației noastre și pe care nu-l va distruge nici un val, nici o ură.

d). In sfîrșit al patrulea principiu este educația teoretică propriu zisă; adică vărsarea în sufletul tuturora a gîndului nostru despre ceeace trebuie să fie, un om în vieață, despre modul cum trebuie să se comporte față de Dumnezeu, față de vieață, față de Țara sa, față de lume, față de el însuși.

In taberele noastre desigur că cele trei principii de la început au activat asupra noastră și nu mă îndoiesc că toți ați observat vizibil schimbarea pe care Școala Legionară a produs'o în voi.

Al patrulea poate mai puțin, cu toate însușirile frumoase ale celor insărcinați cu aceasta, din cauza lipsei de legătură între noi.

In această ordine de idei și sup acest capitol vă anunț că taberile din anul acesta trebuie să fie închinate: omului corect.

Ele trebuie să înceapă crearea acestui om corect.

Din această scrisoare se poate vedea că taberele de muncă, nu se adresează numai unei singure clase sociale sau numai unei singure regiuni ci neamului întreg, pentru a-l transforma într'un „popor de oameni sănătoși cumpăniți și severi în noi înși-ne", „cu o voință de fier", crescut într'o spiritualitate națională comună, ca un bloc de granit indestructibil. Taberele au un extraordinar răsunet, nu numai în țară ci și în străinătate. Presa tuturor partidelor în fața acestei opere, n'aude, nu vede. Lucrul acesta îl bucură sincer pe Căpitan, numai legionarii înțeleg dece: Pentru a reclădi din temelie țara, tînăra generație nu are nevoie de aprecierile acelor ce-au distrus-o.

Totuşi celelalte partide politice au şi început a imita (desigur după „serioase perfecţionări" făcute de teoreticienii partidelor) noul sistem de educaţie [3]. E uşor de demonstrat că, nu numai că spiritul taberelor n'a fost înţeles de „democraţi", dar el nici nu poate fi înţeles. Mai intîi acest nou sistem de educaţie e ceva propriu spiritualităţii, de care se pătrunde tînăra generaţie, nu se poate împăca cu concepţia de vieaţă individualistă a democraţiei actuale. Elita noastră conducătoare ar trebui să-şi schimbe însăşi spiritualitatea care o caracterizează, ceea ce iarăşi e imposibil, pentrucă faptul acesta nu depinde de ea. O spiritualitate nouă se formează şi ca o reacţiune la defectele vechii spiritualităţi şi ca impuls de noi răsărituri. Se naşte în mod necesar, căci un popor care la momentul cerut nu e în stare să reacţioneze votează renunţarea la propria sa existenţă. Dar încadrarea în noua spiritualitate, care ea singură abia acum se strecoară din văzduhul neamului în sufletele legionarilor şi ale acelora ce nu s'au încadrat nici odată „democraţiei", această încadrare nu e un lucru atît de uşor, cum ar putea să pară. Mulţi au crezut că înţeleg ceva nou, dar acest ceva trebuia mai întîiu simţit în mod adînc şi pe urmă înţeles. Acest lucru nu e posibil pentru elita noastră conducătoare pentrucă ea şi-a format un înţeles al vieţii. Democraţia romînească cu întregul ei sistem de educaţie, cu circulaţia elitelor specifică, cu defectele ei inevitabile, a creiat situaţia actuală în care nu se mai admite circulaţia adevăratelor valori politice. Fiind dependentă de forţe străine de interesele naţiunii romîne, ca iudaismul şi francmasoneria, clasa noastră conducătoare neglijează şi adesea distruge — inconştient— valorile morale şi culturale ale neamului. E greu de închipuit că „democraţii" cu defectele inerente carac-

Frămîntarea lutului.

[3]). Ex.: tabăra ţărănistă dela Cîmpulung-Muscel, tabăra lancistă dela Carmen-Silva etc.

terului lor specific[4]) să poată crea o situație antipolară celei pe care au creiat-o.

Noul curent pedagogic al școlii muncii, a fost parodiat de democrație nu pentru a îndrepta ci pentru a menține situația.

Deci nu avem dreptul să credem în îndreptarea democraților romîni sau în posibilitatea înțelegerii lor a rostului reînvierii naționale. Așa încît ne vom ocupa numai de taberele în care domnește spiritualitatea legionară.

Pămîntul gata se încarcă pe mese.

Cum se formează în tabere noua elită politică romînească?

Pentru a lămuri acest lucru am citat dela început scrisoarea Căpitanului. Viitoarea elită conducătoare vrea să se prezinte a) *Ca o comunitate cu un suflet sănătos*: Prin atmosfera de sinceritate, prin indicarea suferinții și muncii ca drum spre ideal și fericire, prin închinarea la D-zeu și la Morții mișcării, prin formarea noii concepții de vieață a individului, taberele intervin în acest sens.

b) *Ca o comunitate cu un fizic sănătos*, (v. scrisoarea căpitanului).

c) *Ca o comunitate disciplinată fizic și spiritual.* După răsboiu a început a se vorbi de „unificarea spirituală". Democrația romînească a găsit cu cale să-și „croiască" din ea un ideal. O unificare spirituală orizontală și verticală: Să dispară conflictele spirituale între Bucovineni, Olteni, Ardeleni, etc., să se evite neînțelegerile dintre clasele sociale. In acest sens partidele politice au votat legi, au organizat conferințe, au „culturalizat" massele. Rezultatul: 1) Crește antagonismul dintre clase, sprijinit pe față de partidele de stînga în special de partidul național-țărănesc. 2) Cresc ambițiile regionaliste. 3) Scade autoritatea Statului prin aceste frămîntări puse la cale chiar de conducătorii statului și prin nerespectarea legilor în primul rînd de către cei

4) „La démocratie c'est un bloc" (Clemenceau), ea trebuie primită așa cum e, cu defectele și părțile ei bune.

ce le fac. Singurul mijloc ce-l recomandăm azi pentru unificarea spirituală e, formarea de comunități de muncă, în care să lucreze un timp oarecare romîni din toate clasele sociale şi din toate regiunile. E tocmai ceia ce fac taberele legionare. Dacă legionarismul romîn n'ar avea nici un merit, el şi căpitanul vor rămîne în istoria neamului numai pentru faptul de-a fi izbutit să deschidă drumul unificării spirituale a neamului. — Cît priveşte disciplina fizică, ea e astăzi un lucru evident şi pentru duşmanii mişcării.

II.

Pentru a ne documenta să ne transportăm acum pe teren. Iată cîteva date statistice luate din tabăra legionară „Iancu Flondor" dela Storojineț [5]: Tabăra s'a deschis pe moşia boerului Neagoe Flondor, pentru ridicarea unui cămin; Anul acesta se lucrează cărămida. *Membrii:* Comandantul taberei e farmacistul V. Iasinschi, şeful legionarilor din Bucovina. Misionari sunt un licențiat în ştiințe şi un doctor în drept. La 1 August găsim în tabără: 1 profesor universitar, 1 mare proprietar, 2 doctori, 2 avocați, 2 profesori secundari, 2 învățători, 10 studenți, 1 tipograf, 13 muncitori şi meseriaşi, 1 agricultor, total 35.

Donații: Dela 1 - 15 August tabăra numără cca. 50 de donatori în frunte cu boerul Neagoe Flondor. Din aceste donații constînd din alimente şi bani s'a întreținut tabăra, cu un efectiv de cca 30 de legionari.

Cărămida gata în stive şi în rînduri la uscat pe arie.

Vizitatori: La deschiderea taberei — nici unul. Prima Duminică — nici unul. A doua Duminică — 20. A treia Duminică — cca 200.

Ce s'a făcut? — S'au făcut două adăposturi pentru cca 60 persoane, 1 magazie săpată în pămînt, 3 fîntîni, dintre cari una

[5]) Observațiuni personale făcute în decurs de cîteva săptămîni.

terminată, un bazin de înot. S'a pregătit cărămidăria, se fac cca 2000 de cărămizi pe zi, pentru 15 oameni în lucru.

Programul de zi: Orele $5^1/_2$ — deșteptarea.
$5^1/_2$ – 7 înălțarea drapelului, educație fizică.
7 – 9 — muncă.
9 — dejunul.
9 – 1 p. m. — muncă.
1 – 3 — Raportul, masa, repaus.
3 – 8 — muncă.
8 – 11 — cina, educație spirituală.

Educația spirituală: Se țin trei feluri de ședințe *a) festive*, Vineri seara, *b) publice*, Duminicile și în sărbători, cînd asistă și vizitatori, *c) de educație legionară.* Iată ce probleme s'au discutat între 1 și 15 August;

a) 1. Morții Legiunii.
b) 1. Atitudinea Legiunii față de biserică.
2. Scrisoarea Căpitanului.
3. Importanța taberelor de muncă, deosebirea între spiritualitatea legionară și spiritualitatea „democrației".
c). 1. Spiritul de muncă în Legiune.
2. Disciplina și camaraderia legionară.
3. Atitudinea legionarului față de lumea din afara Legiunii.
4. Mistica legionară.
5. Cele 10 porunci, ale legionarului.

Au luat parte la discuție 20 de legionari.

Legionarii au executat 2 marșuri de cca 40 de Km.

Citez din cartea ordinelor de zi din 14 August: „Spiritul de camaraderie și disciplină în tabără sunt la înălțime. Nu s'a înregistrat pînă acum nici un singur incident. Dispoziția foarte bună. Toate ordinele au fost executate, ceia ce formează dovada că și legea erarhiei s'a deprins. Toată lumea a muncit serios, fără îngîmfare. Duminicile și sărbătorile au fost la biserică. Lumea din oraș a început a ne cunoaște și a ne lua în serios. In tabără se cîntă regulat, atitudinea și concepțiile legionarilor se încadrează tot mai perfect în spiritul Legiunii".

Impotriva elitei noastre conducătoare, parazitare, bolnave, „machiaveliste", nedisciplinate, supuse străinilor, fără nici o credință și fără nici un D-zeu afară de „individ", bazîndu-se pe starea de asediu și cenzură, se ridică o nouă elită, muncitoare, disciplinată, sănătoasă trupește și sufletește, fanatică, mîndră, închinîndu-se D-zeului lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare,

supusă numai neamului, bazîndu-se numai pe propriile ei forțe.
Orice observator obiectiv, bazat pe experiența de pînă acum a oamenilor, nu are de cugetat mult asupra rezultatelor luptei.— Noi mărturisim în Romînia legionară.

G. Macrin.

Familia și Statul.

I.

Încercarea de față pleacă dela cîteva observațiuni asupra vieții noastre publice de fiecare zi. Fenomenele cari se petrec sub ochii noștri sunt adeseori mai adînci în semnificația lor decît cum ne apar la prima vedere. . . Pentru cei ce au norocul — poate mai bine zis nenorocul— de-a se putea detașa într'o anumită măsură de vieața trepidantă a tututor și de-a o privi nu dela înălțime, ci cu ochiul rece și neiertător, cu privirea adumbrită de chin, pentru aceștia, multe din concepțiile și atitudinile noastre se desbracă de înfățișările momentane și apar sub semnul lor de totdeauna ca o prevestire amenințătoare pentru cei ce s'au depărtat de acest semn. Căci toate lucrurile, oricît s'ar creia în noutatea lor, poartă în afund icoana prototipului de care nu vor scăpa niciodată.

Și observația vieții sociale de fiecare zi, de la noi din țară, ne aduce o sumă de întrebări. Privind desfășurarea acestei vieți, mai ales în ultimii ani, vom descoperi fenomene ce se cer imediat explicate măcar, dacă nu și rezolvate prin problemele pe cari ni le pun. Iată cîteva pilde. În societatea cea mai aleasă a țării s'au descoperit cazuri de șperț, fraude și excrocherii.

Cazurile sunt veșnic „la ordinea zilei". Copii din „societatea aleasă" au fost descoperiți ca asasini ordinari, căutînd bani. Omoruri regulate se comit „din motive pasionale". În acelaș timp vieața orașelor și mai ales a capitalei este orbitor de luxoasă, localurile de petreceri gem, jocurile de noroc, „cercurile artistice" sunt în plină înflorire.

Diagnoza unanimă spune că suntem în criză morală. Evident. Dar această nu este o explicație. Din cari motive s'a născut criza morală? Cari sunt rădăcinile acestei crize? Elucidarea fenomenelor de desagregare socială a vieții sociale romînești comportă studii cuprinzătoare. Noi vom căuta să ne oprim la o singură

latură pe care o considerăm una dintre cele mai însemnate în explicarea vieții sociale, morale de azi: raportul dintre Familie și Stat *Teza noastră este că criza morală a societății de azi își are în Statul modern profunde rădăcini în vieața familială.*

Pentru ce vrea fiecare să fie luxos? Pentru ce copiii de școală sunt criminali puși la cale de cocote? Etc. Răspunsul nostru este că în cea mai mare măsură aceste fapte se explică prin slăbirea nucleului familial, prin neglijarea educației familiale, prin destrămarea familiei, fundamentul biologic și moral pe care se razimă Statul. Luxul se naște, sub acest raport, prin concurență continuă între femei de-o parte și între bărbați de-altă parte. De aci fiecare bărbat și fiecare femeie tind să se impună prin bani sau pentru bani, căutînd mijloace de „cucerire" (?) sau lăsîndu-se „cucerite" — „cuceriți". *Acești oameni sunt coruptibili în orice moment.* Traiul de concurență perpetuă, de „libertate", asemenea luptei ce domnește în hordele animale unde cel mai tare e și cel mai mare, acest traiu duce la supărări, certuri și ciocniri în sînul familiei, săpînd la temelia ei provocînd sterilitatea și neîngrijirea materială și morală a copilului, cum pot fi stăvilite divorțurile, crimele, în această situație?

Să ne îndreptăm însă privirea și spre păturile de jos. Vieața familiei păturii de jos se topește în sărăcie și boli. Copiii în vîrstă de pînă la 2 ani mor, în țara romînească, cu miile pe lună. Hrana proastă, bolile venerice, alcoolul, necurățenia și lipsa unei bune, elementare educații materne deschid prăpastia familiei țărănești și muncitorești. O jale te cuprinde cînd știi cît de prolifer este poporul nostru și cît de puțini rezistă asperităților vieții. *Se desfășură astfel un proces lent, dar îngrozitor în consecințele sale, subminînd razimul Statului romîn: măcinarea morală și biologică a Familiei romînești. Clasa de sus avînd mijloacele materiale de menținere a familiei, avînd și posibilitatea de-a se instrui și de-a se educa în acest scop, coruptă însă pînă în măduva oaselor, liberalistă și libertară, neglijînd în concepție și în practică instituția familiei; clase de jos, țărănimea și muncitorimea, desfigurată de mizerie și boli, pervertită de politiciani, ambele își pierd astfel suportul biologic și moral: familia.*

Iată o problemă ce se aruncă asupra noastră, căci așa trebuie să spunem, cerîndu-și grabnica explicare și rezolvare.

Observațiunile de mai sus, de fapt revelatoare, nu voesc să fie decît un punct de plecare. Vom trebui, pentru a le privi pes-

te „mizeria zilei", să intrăm în teorie şi să facem puţină sociologie. . .

II.

Teoretic ni se pune problema de-a arăta în ce consistă instituţia familiei şi care este raportul ei cu Statul. Cari sunt legăturile între aceste două instituţii şi în ce constă influenţa lor reciprocă. Vom vedea cît de mult una are repercusiuni asupra celeilalte, dealungul istoriei. Vom trebui să sezizăm teoriile sociale cari au conceput un Stat neglijînd familia reală, desconsiderînd-o pentru a se dovedi simple visuri utopice. Spre a ne apropia de realitatea socială de la noi, indicată în cele de mai înainte, vom insista asupra situaţiei familiei în Statul modern, de după 1789. Astfel vom fi nevoiţi să arătăm faţă de cele existente, cum poate renaşte adevărata vieaţă a familiei. Renaşterea familiei, însă, se va înfăptui numai concomitent cu renaşterea Statului actual.

Considerate în ordine ierarhică primele forme de vieaţă socială sunt cele strîns legate de biologie. Dar societate umană înseamnă depăşirea cadrului biologic. Din punct de vedere biologic omul nu prezintă nimic nou faţă de animal. Şi din punct de vedere biologic-social omul ar trăi în societăţi identice societăţilor animale.

Sub raport biologic prima formă socială umană se închează prin diferenţierea indivizilor după sex şi vîrstă. Diferenţierea între bărbaţi şi femei, între tineri şi bătrîni, copii trebuie alăptaţi şi bătrâni ce trebuie îngrijiţi, duce în mod natural la legarea indivizilor întreolaltă. În mod spontan iau naştere nucleele de indivizi, cari nu sunt, priviţi sub unghiul diferenţierii în sexe şi vîrste, niciodată autonomi, în sensul de-a se putea determina, după proprie voinţă, neţinînd seama de această diferenţiere. Deci legăturile biologice impun o strictă dependenţă a indivizilor, unul faţă de altul. (A afirma că indivizii au constituit societatea prin voinţa lor, că „mai întîiu" a fost individul, sunt naivităţi romantice, bune pentru a susţine acţiunea de răsturnare a clasei aristocrate franceze şi a institui conducerea burgheziei, care avea să conducă „pe bază de contract social". Aceste prejudecăţi democratice — şi altele asemenea lor, mişună în cărţile noastre de şcoală înfiltrînd în mintea tineretului o mentalitate viciată din capul locului).

Prin diferenţierea „naturală", biologică a indivizilor se pun bazele formei sociale — familia. *Propriu-zis familia nu este în-*

că deplin conturată, numai pe aceste baze pur biologice, statice: Formele ei află contur prin ocupația diferită a membrilor familiei. Dacă prezentarea deosebită biologicește între bărbat și femeie este un element de cimentare socială, ea există și la animale, ea nu este specific umană. Forma definitivă a familiei se naște *prin faptul că individul bărbat spre deosebire de individul femeie se adaptează diferit mediului.* Avem dela început, prin urmare, o diferențiere a muncii. Și faptul acesta este esențial în constituirea primei forme sociale umane: familia. Prin natura sa biologică și psihică, bărbatul are altă ocupație iar femeia alta. Niciodată femeia nu poate îndeplini rolul bărbatului fiind dotată cu alte calități. Bătrînii nu pot îndeplini aceleași munci ca și tinerii. Copii nu pot avea aceeași influență asupra familiei ca și bătrînii. Surprindem în această primă formă socială un nucleu, care cuprinde diferite activități: bărbatul îndeplinind funcțiunea de conducător, de apărător al familiei, femeia funcțiunea de îngrijire a copiilor, efectuînd munca de casă, bătrînii fiind forța legiuitoare, morală a familiei. Comparată cu activitatea societății mari (națiune, Stat) vom găsi o foarte elocventă asemănare între diviziunea muncii în familie și cea în națiune: activitate politică (bărbatul), activitate economică (femeia și bărbatul), activitate morală, juridică (bătrînii).

Față de Stat familia are două mari roluri: rolul perpetuării indivizilor sub raport biologic și rolul de-a întroduce prin educația familială pe individ în societate, după natura sexului și a vîrstei sale. Legătura dintre familie și Stat este atît de organică, încît în mod fatal schimbările aduse în Stat au repercusiuni asupra acesteia și invers — orice perturbații în vieața familială aduc prejudicii Statului.

În societățile mai puțin complexe, față de cele în cari trăim noi, vieața familială a avut nu numai repercursiuni mai puternice asupra societății mari, ci adeseori se identifica cu aceasta. Astfel clanul, tribul, fratria, gințile se înfățișează ca o asociație de familii descinzînd din una și aceeași familie sau nefiind decît un singur mare grup familial.

Fundamentarea familială a societății antice la Greci și la Romani ne-o arată clasica lucrare a lui Fustel de Coulange: „Cetatea antică". Această operă demonstrează nașterea cetății antice ca o formă evoluată a familiei, avînd zei protectori, cari își află originea chiar în strămoșii conducători ai familiei. *Astfel cetatea antică, departe de-a fi o urbe cosmopolită și un conglomerat*

de desrădăcinați, avea la temelia ei dinamică mistică a strămoșilor, conștiința unității de sînge și de graiu. De subliniat este că fundamentarea Statului prin familie nu s'a manifestat în societatea antică numai sub raportul biologic, sexual, ci preponderența cade asupra puterii spirituale familiale.

Baza cetății antice este cultul strămoșilor. Acest fapt ni se pare mai ales demn de relevat pentru că toate teoriile și reformele sociale, din antichitate pînă azi, cari au crezut că rolul familiei se poate reduce la legătura dintre sexe, greșesc fie cu intenție calculată, fie din cauza ignorării adevăratei constituții a acestui organism social.

Raportul dintre familie și Stat pune o problemă îndeajuns de dificilă. Ea apare acum la filosoful antic Platon. Acesta se străduia să arate cum poate fi înfăptuit un Stat, în care intradevăr să domnească dreptatea. . . Pornind dela o imagine ideală a Statului și procedînd după analogie cu funcțiunile psihice ale individului, Platon ajunge să-și imagineze un Stat, în care familia să se identifice chiar cu Statul. În loc să avem mai umlte familii cari duc lupte întreolaltă, fiecare cere pămînt în mod individual, să prefacem însuși Statul într'o mare familie. Această transformare i se părea mai ales necesară pentru clasa războinicilor. Ei nu vor fi decît rude, vor trăi ca frații, fiecare va vedea în celălalt fratele său. Platon intră pînă în amănunte asupra organizării unui astfel de Stat. Educația de Stat avea să fie aceea, care va modela astfel pe indivizi, încît din grupuri antagoniste ei vor forma o singură mare comunitate. Astfel dela filozoful antic se pune problema: *poate fi extinsă comunitatea familială dincolo de încheg̃area ei concretă?* Pot fi raționalizate funcțiunile indivizilor într'un Stat, în așa grad, încît să se neglijeze nucleele familiale existente — și ce șanse de echilibru poate avea o astfel de societate? Cetatea antică reală, istorică, era constituită pe bazele spirituale ale familiei, dar ea n'a distrus nucleele familiale componente. Deci raționalizarea funcțiunilor sociale: militare, economice (educația și vieața luptătorilor, a muncitorilor, repartizarea bunurilor materiale) nu trecea pîna la fărămițarea nucleelor familiale, ducînd spre o comunitate aproape mecanică, abstractă, în care să stăpînească un regim. universal, egal pentru toți. Raționalizarea socială pleca de la realitatea familială și se broda pe ea. Acest raport dintre familie și Stat, de cele mai multe ori antagonist, Platon îl rezolvă greșit prin identificarea familiei cu Statul. El însuși și-a dat seama de utopia „Statului"

rău descris în „Politeia" şi, mai în vîrstă fiind, a scris o a doua mare operă „Legile" (Nomoi) în care atenuează în mare parte ideile din Politeia. Aceasta, dupăce încercase şi nu reuşise să pună în practică Statul său ideal.

La Aristotel, care este spirit mai mult realist, cercetător al realităţii, nepermiţîndu-şi prea mult construcţiile ideale, familia constitue elementul de bază a Statului. Statul este compus din familii. Educaţia cetăţeanului se bazează pe educaţia familială Una nu eclipsează pe cealaltă. Concepţia aristotelică despre Stat este emanaţia societăţii antice din timpurile ei de înflorire. Epoca de disoluţie a cetăţii greceşti, dar mai ales cea de „cădere" a imperiului roman se manifestă prin demoralizarea vieţii familiale. Disoluţia se observă în legăturile slăbite dintre membrii familiei, raporturile dintre bărbaţi şi femei ajung la cel mai cras libertinaj. În momentul acesta apare creştinismul.

Concepţia nouă despre vieaţa adusă prin creştinism a avut repercusiuni asupra familiei şi asupra Statului. Învăţătura creştină concepe lumea umană ca o familie mare întemeiată de Tatăl, capabilă de mîntuire după ce a căzut în păcat, prin jertfa Fiului. Prin creştinism familia îşi află un simbol nou, femeia şi copilul sunt puşi alături de bărbat ca suflete egale în faţa Tatălui ceresc. Se introduce o nouă împrospătare a vieţii familiale dîndu-i un puternic suport moral, religios. Familia creştină se desăvîrşeşte în parcursul evului mediu. Între Statul condus de puterea temporară a principilor şi între familie se încheagă o puternică legătură prin aceaşi semnificaţie transcedentă, creştină. Cununia ca şi botezul noului născut sunt taine creştineşti. Statul însuşi îşi găseşte un rost pe această lume prin închinarea vieţii sale, politicii sale, menţinerii şi răspîndirii credinţei religioase.

Odată cu renaşterea — epocă păgînă în dorinţa omului de aş căuta principiile şi normele nu mai mult în cer, ci pe pămînt — individul începe să se manifeste pluriform, devenind tot mai mult un element dinamic, răscolitor, tinzînd la o autonomie, care va duce mai târziu la prăbuşirea valorilor vechi. Şi întradevăr de la revoluţia franceză şi pînă la războiul mondial, concepţia care domină societatea europeană este cea individualistă. *Statul democraţiei moderne nu mai este închegat pe baza vieţii familiale ca cetatea antică şi nici pe baza principiului creştin, care dăduse şi familiei şi organizaţiei politice un rost spiritual, ci pe baza concepţiei liberaliste, care declară Statul compus din indivizi legaţi întreolaltă printr'un pact fundamental în*

vederea fericirii proprii. Această concepție despre Stat a dat o lovitură puternică familiei. Şi nu pentru că ar fi legiuit distrugerea acesteia, ci pentru că a nesocotit realitatea ei, implicit cea a națiunii, căci națiunea nu este decît grupul familial extins, păstrînd însă conștiința descendenței și istoriei comune. Accepțiunea ce se dă cuvîntului națiune în Statul democrației moderne este cea de unitate politică pe bază de constituție (contract). Deci individul intră în sînul unei națiuni în urma drepturilor juridice și nu prin naștere, ceea ce în Statul antic, democratic, n'a existat. *Astfel importanța vieții familiale-naționale scade pentrucă educația națională poate fi facută indiferent de naștere și origine, trecînd peste educația familială!*

Odată aceste principii instaurate consecințele practice au început să se manifeste tot mai mult printr'un fenomen general de anemiere spiritual-morală. Familia mai ales, prin condițiunile economice ivite, deveni tot mai mult o *asociație liberă,* întemeiată pe un joc instabil de interese tot mai mult materiale și instinctuale. De altă parte izvorînd din acelaș principiu abstract de-a considera societatea formată din indivizi, procedînd schematic și operînd cu formule, s'a ajuns la teza emancipării femeiei, considerînd-o pe aceasta de aceeași constituție psihică și de aceeași reacțiune în fața mediului ca și bărbatul!

Astfel femeia se depărtă, în democrația modernă, tot mai mult de sensul ei în lume și deveni un simili-bărbat ocupînd locuri și funcțiuni sociale incompatibile cu natura ei.

De aci nucleul familial slăbi prin independența femeii față de bărbat, educația copilului fu neglijată, farmecul căsniciei se palifică, mediul sentimental unificator deveni tot mai puțin interes. (Mediu sentimental nu numai în sensul erotic, ci și casnic, ca de pildă iubire de copii, de bătrîni). Fenomenele cari ilustrează familia modernă produseră o emancipare prematură a copilului față de părinți, o depărtare prea repede a unei generații față de cealaltă. Dar pierderea coeziunii familiale pe lîngă consecințele morale avu și consecințe biologice. *Odată cu destrămarea unității morale a familiei se produce și o scădere a natalității și o diminuare a vigoarei tinerei generații: copii subalimentați, încărcați de boli moștenite, precoci de slăbiciune, etc.*

Alături de această situație a familiei moderne apar teorii și reforme, cari concep un nou Stat, în mare parte întemeiat pe o nouă reglementare a vieții familiale: teoria Statului comunist. Cartea reprezentativă a acestui curent în ce privește familia și

Statul este „*Originea familiei, a proprietății private și a Statului de Friedrich Engels*, tradusă și în romînește prima dată în revista Contemporanul (1885 1886) de către Ion Nădejde și apoi în 1920 de către S. Emil, apărută în „Biblioteca socialistă". Comunistul german F. Engels pleacă de la rezultatele cîtorva cercetători ai originii familiei. Opera lui *Bachofon „Matriarhatul"* (*1861*) arată că hotărîtoare pentru evoluția familiei a fost femeia, ea fiind și conducătoarea autoritară în primele forme familiale (matriarhat). Un aport deosebit de important, pentru Engels, constitue cercetările lui *I. F. Mac Lennan*, arătînd formarea grupurilor familiale endogame și exogame (căsătoria exclusivă cu femeile din acelaș clau sau exclusivă cu cele dintr'un clau străin) și trecerea familiei spre monogamie prin forme de poliandrie și poligamie.

Prețioase, mai ales, sunt cercetările lui *Morgan* în lucrarea „Ancient Society" (1877), cari au adus un material documentar extrem de interdsant asupra familiei la popoarele așa zise primitive.

Friedrich Engels reține datele asupra originii familiei după acești autori, pe baza cărora, caută să-și întemeieze teoria asupra sorții familiei în Statul comunist. Nașterea diferitelor forme familiale, după Engels, se explică prin schimbările și contingențele economice. Monogamia, în felul în care aceasta apare în antichitate, rezultă din cumularea bogățiilor, din înmulțirea mijloacelor de traiu, cari ajung la un moment dat în stăpînirea unui singur individ. Prin puterea economică respectivul bărbat își permite să decreteze ca proprietate exclusivă o singură femeie. Astfel femeia, copiii, robii, averea în general, constitue familia. Sensul acesta îl avea familia mai ales la Romani. Monogamia modernă, afirmă Engels, este o formă familială avansată față de monogamia din trecut. Căsătoriile în antichitate ca și în evul mediu se decideau de către părinți și copiii erau deplin mulțumiți. Ceea ce poate fi numit iubire între soți este un apanagiu al timpurilor moderne. Monogamia, care este emanația cumulării averii individuale, fiind „condusă" de tată, soț, în mod fatal duce la primele antagonisme sociale intre bărbat și femeie, copii și părinți, constituind un permanent focar de neînțelegeri și de ură socială. Familia burgheză bazată pe proprietatea individuală conține în nucleu relele marei societăți capitaliste, zice Engels. Pentru aceasta forma ei rigidă, „ipocrită" trebuie distrusă pentru a deschide drum adevăratei familii, familiei libere, consistînd în legătura fără prejudecăți economice între bărbat și femeie. Odată averea materială a

Statului fiind a tuturor, vieața fămilială se va manifesta sub o formă „pură" de erotic și sexual, independentă de orice impediamente de clasă, rang, avere, etc

Teoria determinismului economic este corolarul democrației moderne trăgînd ultimele concluzii ale premierelor revoluției franceze. Raportul dintre familie și Stat aste privit în „nuditatea" sa în Statul modern. S'a ajuns astfel la concepția vieții familiare „pure" desbrăcată de orice antonomie, înțeleasă simplist ca o instituție de legături instabile dictate numai de instinct. Redusă numai la această funcțiune biologică, familia Statului comunist se întoarce la formele ei primitive. De aci, pentru Engles, studiul formelor originare ale familiei a fost atît de necesar. . . . Dar reducerea funcțiunii familiale numai la cea biologică, după cum am arătat în cele antemergătoare, înseamnă desconsiderarea esențialului vieții familiale, ducînd la o decădere chiar biologică a acesteia. Există o interdependență între indivizii de sex și vîrstă deosebită de natură psihică, volitivă, în sensul că fiecare își are un alt gen de ocupație. (O sociologă germană făcea o admirabilă paralelă între bărbat și femeie, numind bărbatul „logosul" iar femia „erosul". Femeia este prin excelență iubirea: iubirea față de copii, față de bătrîni, iubirea față de bărbat. Munca femeii trebue să poarte pecetea acestei trăsături fundamentale. Niciodată bărbatul nu va pùtea înlocui migala, risipirea de sentiment a adevăratelor femei, atunci cînd fac un lucru frumos, atunci cînd învălue viața casnică prin simțirea lor. Bărbatul în schimb este logosul: orientat rațional, matematic, tocmai prin aceste însușiri de multe ori mai depărtat de realitatea concretă ca femeia. Bărbatul are însă privilegiul abstracțiunii, dar mai ales privilegiul obiectivității. . . .)

Mai mult decît deosebirile aceste, istoria ne arată că familia antică și mai ales cea creștină își au un rost adînc moral, spiritual.

Memoria morților casei, respectul bătrînilor, ierarhia între membri familiei, toate aceste sunt elemente spirituale fără de cari nu putem vorbi despre familie. *In acest sens educația familială este de neînlocuit prin alte medii educative. In familie se cimentează primele valori sociale și morale, legînd strîns individul de colectivitatea familială și prin aceste de colectivitatea națională respectivă.* A trece peste acest considerent însamnă a prilejui incontinu oscilații sociale prin desrădăcinarea și libera fluctuație a indivizilor. Și aci greșește determinismul economic fundamental.

Reacțiunea față de formele hibride ale vieții familiale a venit, în Europa, în ultimul timp prin idiologia curentelor de dreapta. Acolo unde noua concepție despre vieață a fost instaurată se clădește temeinic la renașterea vieții familiale, încurajînd-o, purificînd-o și mai ales tinzînd la regenererea mamei și a copilului.— Astfelse face în Italia fascistă, astfel în Germania.

III.

Să ne întoarcem însă la punctul nostru de plecare privitor la vieața familială în Romînia, Epoca modernă a istoriei Romînilor se desfășură sub hotărîtoarea influență a Apusului. Vieața socială se schimbă într'un ritm destul de scurt adoptînd formele civilizației apusene. Introducerea formelor noui de organizare politică a exercitat prefaceri și asupra familiei romînești. Saltul de la vieața de tradiție a poporului spre organizarea liberalist democratică a Statului, trebuia să-și manifeste efectele și cu aspectele familiei. Libertățile pentru care lumea nu se pregătise deschid drumul libertinajului. De unde înainte clasa conducătoare boerească își trasase istoria pe o tradiție de prestigiu familial, noua elită conducătoare, a intelectualilor, în mod natural nu mai putea să-l aibă. Dar concepțiile umanitariste, libertățile civice și chinuitoare presiune economică se repercurtează asupra familiei clasei de sus permițînd căsătoriile fără deosebire de credință religioasă, de rasă, deorigine. Astfel chiar militarii romîni, și doar armata trebue să fie elită și expresia celui mai curat naționalism, au contractat căsătorii cu evreice. Posibilitatea ușoară a divorțului, căsătoria civilă, sunt factori de slăbire a prestigiului și a vigoarei familiei.

Derivînd din aceste împrejurări lipsa educației familiale, materne este logică și explicabilă. Precum religia nu se poate învăța, așa și vieața familială nu poate fi învățată, memorizată, ci deprinsă, asimilată prin habitudini. Or, fiind înșiși capii familiei prea puțin închinați spre o vieață familială așezată, ordonată, morală, nu mai poate fi vorba de educația copiilor în acest sens, prin pildă vie. Divergențele familiale, în mare parte sporite prin faptul că ambii soți ocupă funcțiuni publice, libertatea femeii, care se vrea ori ce numai mamă nu, constitue piedicile unei educații familiale trăite, capabilă de creiarea și desvoltarea sentimentelor nobile familiale.

Problema familiei romînești se pune mai ales pe plan bio-

logic, sanitar. Din acest punct de vedere, cum am amintit, în Romînia suntem într'o situaţie întradevăr alarmantă. *Se impune o acţiune cît mai grabnică pentru a soluţiona practic situaţia sanitară a copilului, a mamei, mai ales în păturile clasei de jos.* Nu putem decît să indicăm cîteva dintre problemele cari ar trebui să ne preocupe imediat:

1. Problema mortalităţii copiilor romîni pînă la 2 ani. Aci ar trebui studiată hrana copilului, situaţia sanitară a mamei, bolile infantile, asistenţă la naşteri.

2. Tuberculoza şi bolile venerice în raport cu familia.

3. Alcoolismul şi familia. Problema stăvilirii alcoolismului care duce la sucombarea părinţilor şi la degenerarea copiilor. Femeia educată în sensul acesta va putea să fie un factor hotărîtor de extirparea alcoolismului.

4. Combaterea libertinajului, a mobismului şi a jocurilor de hazard. Acţiunea trebue îndreptată pentru „emanciparea" adevărată a femeiei readucînd-o la cămin, restabilindu-i prestigiul de mamă şi desvăţînd-o de apucăturile modelor şi a „siluetei". De altă parte trebue intreprinsă o acţiune autoritară împotriva asaltului la jocurile de hazard aducătoare a atîtor nenorociri familiale.

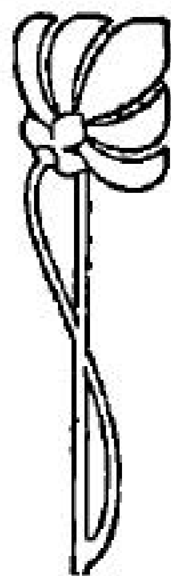
Regenerarea familiei romîneşti reclamă schimbarea cadrului general social, naşterea altui Stat pentru a oferi un alt mediu familial.

Statul nou ne va trebui să arate o deosebită atenţie faţă de viaţa familială. Ridicarea moralei cetăţeneşti în Romînia trebue să pornească de la renaşterea familiei. Trebue organizată această instituţie în aşa mod, încît ea să devină prima şi cea mai sensibilă şcoală a moralităţii, a iubirii de patrie, a jertfei pentru binele comun. In familie trebue să se inspire în sufletul micului copil primele valori morale, deprinderile sentimentelor altruiste bazate pe identitatea de sînge şi de moşteniri familiale comune.

Statul legionar va întreprinde o educaţie sistematică, susţinută de un idestructibil elan pentru a creia tipul adevăratei femei romînce: femeia mamă, femeia de simţire şi nu „sportivă", femeia căsniciei grele, femeia muncitoare a muncilor potrivite genului femenin. Asemenea o acţiune bine dirijată va îngriji de copil, oferindu-i posibilităţile desvoltării corporale şi morale.

Vindecarea rănilor morale şi combaterea dezastrului sanitar al clasei muncitoreşti şi ţărăneşti va veni prin ridicarea familiei romîneşti. Între Statul romîn şi familia romînească trebuie să se închege o strînsă legătură de raporturi reciproce. Statul nou romînesc, pe care momentul istoric ni-l impune cu stringenţă, va reinstaura semnificaţia adevărată a familiei: rezervoriu creator de energii morale şi biologice.

Leon Ţopa.

Din lipsă de spaţiu „Revista cărţilor“ şi „Revista revistelor în numărul viitor (6)

Cererile de abonament precum şi mandatele postale se vor adresa Administraţiei, „Însemnărilor Sociologice“, Cernăuţi str. Baltinester 15, iar nu Redacţiei sau directorului revistei

Administratorul revistei noastre pentru București este camaradul **St. B. ENACHE**, București III. Str. Pepescu 21.

— Fiecare număr va avea cel puțin 32 pagini. —

— Manuscrisele nu se înapoiază. —